

DEBRECENI EGYETEM
Innovációs Ökoszisztéma Központ

UD-IMPACT
Innovációs Ernyőprogram

Debreceni Egyetem Innovációs Alap

2025.

Az UD IMPACT Innovációs Ernyőprogram bemutatása

1. A program céljai

Az akadémiai kutatási tevékenység során keletkező eredmények jelentős része nem jut el a társadalmi és gazdasági hasznosítás szintjére. Ennek egyik fő oka, hogy az ezekre épülő, innovációs és hasznosítási potenciállal rendelkező egyetemi projektötletek nem kerülnek időben feltárásra, vagy – célzott támogatás és strukturált fejlesztési környezet hiányában – nem képesek áthidalni a kutatás és a piaci hasznosítás közötti szakadékot (az ún. „commercialization gap” vagy „halál völgye”). Ennek következtében számos ígéretes kezdeményezés nem éri el azokat a fejlesztési mérföldköveket, amelyek a piacra lépés vagy a hasznosítás előfeltételei lennének.

A Debreceni Egyetem a kutatási eredmények hasznosításának megerősítése és az innovációs ökoszisztéma fejlesztése érdekében létrehozta az **Innovációs Alapot (DEINA)**, valamint elindította az **UD IMPACT Innovációs Keretprogramot** (a továbbiakban: Keretprogram). A Keretprogram célja, hogy strukturált és egymásra épülő támogatási eszközökkel segítse a kutatókat a fejlesztési ötletek feltárásától (scouting) és megalapozásától kezdve, az ötletgeneráláson és validáción át, egészen a hasznosítási stratégia kidolgozásáig. Az UD IMPACT elnevezés a program alapvető törekvését fejezi ki: a kutatási eredmények **gyakorlati hasznosulásának** elősegítésén keresztül hozzájárulni a társadalmi jólét növeléséhez, a gazdaság versenyképességének erősítéséhez, valamint a Debreceni Egyetem innovációs és gazdasági szerepének megerősítéséhez.

A proof of concept (PoC) programok általános célja, hogy célzott támogatást nyújtsanak a kutatási eredményekhez kapcsolódó **piaci és hasznosítási lehetőségek értékeléséhez**, kijelöljék a hasznosítás lehetséges útjait, és olyan fejlettségi szintre juttassák az ötleteket – különösen a technológiai megoldásokat –, amely már alkalmas licencelésre vagy spin-off vállalkozás alapítása révén történő tőkebevonásra. A feltárt és továbbfejlesztett ötletek számának növelése, valamint a Debreceni Egyetem kutatói és hallgatói körében az innovációs szemlélet széles körű megerősítése érdekében a Keretprogram a PoC programelemeket felvezető alprogramokkal is kiegészíti (pl. *Idea to ...*, *stUDinnovate*, *Pathfinder*). Ezek az alprogramok a **korai fázisú ötletek strukturált feltárását és érlelését** szolgálják, előkészítve azok későbbi PoC-fázisba történő belépését.

A Keretprogram konkrét célja az egyetemi ötletek szisztematikus feltárása és generálása, valamint a Debreceni Egyetemen keletkező kutatási eredmények hasznosítási lehetőségeinek gyorsított feltérképezése. Ennek keretében a program támogatja a validációhoz, a termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez, valamint a business development¹ területéhez kapcsolódó fejlesztési mérföldkövek elérését. A Keretprogram megvalósítása révén a fejlesztési folyamatban rejlő **technológiai és üzleti kockázatok csökkennek**, ami lehetővé teszi, hogy a továbbfejlesztésre érdemes projektötletek strukturált formában kerüljenek kidolgozásra, és a PoC fázison átesett egyetemi technológiák vonzóvá váljanak piaci szereplők, így befektetők és külső finanszírozást nyújtó szervezetek számára.

A Keretprogram egyúttal hozzájárul új, innovációs szempontból eddig kiaknázatlan kutatási témák azonosításához, és lehetővé teszi, hogy az Innovációs Ökoszisztéma Központ célzott innováció-menedzsment szolgáltatásokkal támogassa a kutatókat találmányaik és egyéb ötleteik piaci hasznosításának előkészítésében. A program nem csupán a kutatási eredmények gyakorlati

¹ Business development: minden olyan, a kutatási eredmény hasznosítását előkészítő tevékenység összessége, amely a technológia piaci alkalmazási lehetőségeinek feltárását, az értékajánlat kialakítását és a licencelésre vagy spin-off alapításra irányuló hasznosítási út megtervezését szolgálja.

alkalmazhatóságát és piaci értékét vizsgálja, hanem pozitív visszacsatolást biztosít a tudományos életpálya szempontjából is: a PoC folyamat során elért eredmények új kutatási irányokat és tudományos publikációkat alapozhatnak meg.

Az UD IMPACT Keretprogram mindezekén túl hozzájárul a kutatók **innovációs és hasznosítási szemléletének** formálásához, valamint egy olyan, KFI- és hasznosítási menedzsment-ismeretekkel rendelkező, ötletfejlesztési eszköztárral felvértezett **kutatói utánpótlás kialakításához**, amely hosszú távon is erősíti a **Debreceni Egyetem innovációs és gazdasági szerepvállalását**.

2. A Keretprogram bemutatása

2.1. Discovery, Pathfinder és Proof of Concept alprogramok

A Debreceni Egyetemen – a nemzetközi tapasztalatokkal összhangban – visszatérő kihívást jelent, hogy **nem állnak rendelkezésre megfelelő források és eszközök** annak bizonyítására, hogy a laboratóriumi környezetben kidolgozott kutatási eredmények és találmányok **megfelelnek az ipari és piaci elvárásoknak**. Ennek következtében számos ígéretes fejlesztés nem jut el arra a technológiai és üzleti érettségi szintre, amely már lehetővé tenné a hasznosítást vagy a továbblépést a piac irányába.

A Debreceni Egyetem tapasztalatai alapján – és a nemzetközi egyetemi proof of concept programok gyakorlatával összhangban – a kutatási eredmények hasznosítását akadályozó fő tényezők az alábbiakban ragadhatók meg:

- az egyetemi kutatási tevékenység keretében kifejlesztett találmányok – jellemzően alapkutatási vagy korai alkalmazott kutatási fázisban – **nem érik el azt a technológiai fejlettségi szintet**, ahol üzleti hasznosíthatóságuk megalapozottan értékelhető lenne;
- a megfelelő technológiai és piaci bizonyítottság hiányából eredően a fejlesztések **magas kockázatúnak minősülnek** a külső piaci szereplők számára, így azok nem vállalják az együttműködést vagy a továbbfejlesztés finanszírozását;
- a kutatás és a piaci hasznosítás között **finanszírozási és fejlesztési rés** („commercialization gap”) alakul ki;
- a kutatók és kutatócsoportok sok esetben **nem rendelkeznek kellő ismeretekkel** kutatási eredményeik hasznosítási lehetőségeiről, illetve nem ismerik fel azok piaci potenciálját.

E kihívások kezelésére az UD IMPACT Keretprogram egymásra épülő alprogramjai – Discovery, Pathfinder és Proof of Concept – strukturált keretet biztosítanak a kutatási eredmények **korai fázisú értékelésére, validálására és továbbfejlesztésére**. A Keretprogram célja, hogy már az ötletfázisban támogassa azokat a kulcskérdéseket, amelyek a későbbi hasznosítás szempontjából meghatározóak, míg a proof of concept fázisban ezek a kérdések **kiválasztási és validációs szempontként** jelennek meg a fejlesztési célok meghatározásához.

A Keretprogram keretében az alábbi kérdések központi jelentőséggel bírnak:

- Milyen **társadalmi, gazdasági vagy környezeti kihívásra** kíván választ adni a projekt?
- Milyen **megoldást** kínál a tervezett fejlesztés, és mennyire **kielégítetlen piaci szükségletet** céloz meg?
- Mi a fejlesztéssel megcélzott **termék, szolgáltatás vagy technológia**, és miben nyilvánul meg annak **újdomsága és egyedisége**?

- A fejlesztés eredményeként létrejövő technológia **megfelelően védhető-e** a versenytársakkal szemben, és milyen **szellemi tulajdon-védelmi kockázatok** merülhetnek fel?
- Milyen **fejlesztési és technológiai érettségi fázisban** van a projekt, és milyen további lépések szükségesek a hasznosításhoz?
- Mely **piacon** jelenhet meg a fejlesztés eredménye, kik a **potenciális vevők vagy hasznosítók**, és rendelkezik-e a technológia **érdemi versenyelőnnyel** a már piacon lévő megoldásokkal szemben?

A Discovery, Pathfinder és Proof of Concept alprogramok ezen kérdések mentén segítik elő, hogy a Debreceni Egyetemen keletkező kutatási eredmények strukturált módon, kockázatcsökkentett formában jussanak el a hasznosításra alkalmas fejlettségi szintre az **IÖK Kutatáshasznosítási és Technológiatranszfer Központ szakmai támogatásával**, amely a hasznosítási törekvések teljes folyamatát végigkíséri.

2.2. Ötletgenerálás és társadalmi innováció

Az ötletgenerálásra és korai fázisú ötletfejlesztésre irányuló programok célja, hogy a hagyományos oktatás és kutatás során megszerzett ismeretekre, valamint a már meglévő kutatási eredményekre építve **strukturált lehetőséget teremtsenek innovatív projektek kialakítására**. A programok elsősorban azon kutatók és hallgatók számára nyújtanak támogatást, akik érdeklődnek kutatási eredményeik gyakorlati alkalmazása, valamint a társadalmi, gazdasági vagy környezeti hatás kiváltása iránt.

E programok kiemelt célja az **innovációs és hasznosítási szemlélet megalapozása és elmélyítése**, valamint a kapcsolódó módszertanok és eszköztárak megismertetése. A támogatás közvetlenül a **kezdeti fázisban lévő innovatív projektek megalapozását és megtervezését** szolgálja, ideértve a részletes projekt- és/vagy kutatási terv kidolgozását, valamint – ahol releváns – a technológiai és üzleti validációs útvonalterv meghatározását. Ennek eredményeként a projektek alkalmassá válhatnak további pénzügyi források és támogatások bevonására, akár a Keretprogram további innovációs alprogramjain keresztül, akár külső finanszírozási források igénybevételeivel.

Az ötletfejlesztési programok egyrészt az ötletek mögött álló tudományos háttér és kutatási eredmények feltárását, azok elméleti megalapozottságának vizsgálatát, valamint a *proof of opportunity* megvalósítását célozzák – vagyis annak igazolását, hogy az adott ötlet **valós és releváns problémára kínál érdemi megoldást**. Másrészt hangsúlyt kap a kapcsolódó **piaci és társadalmi igények feltérképezése**, az iparági és egyéb érintettek megismerése, valamint a hasznosításra irányuló projekttervek részletes kidolgozása. A programok megvalósítása hozzájárul az **innovációs szemlélet széles körű megerősítéséhez**, a start-up és spin-off kultúra elterjedéséhez, valamint a hallgatók körében az **innovációra és vállalkozásra épülő karrierutak** megismertetéséhez és ösztönzéséhez.

A Keretprogramon belül külön hangsúlyt kap az **UD Social Impact program**, amely a **társadalmi innováció** logikájára épülő ötletek azonosítását és fejlesztésének előkészítését célozza, elsősorban a **SHAPE-területekhez** (társadalom- és humántudományok, művészetek) kapcsolódó kutatási és alkotói tevékenységekre építve. A program fókuszában nem elsősorban új technológiák fejlesztése áll, hanem olyan **újszerű megoldások, módszerek, szolgáltatási modellek vagy beavatkozások kidolgozása**, amelyek társadalmi vagy közösségi szempontból teremtenek értéket, és amelyek hasznosítása gyakran nem klasszikus piaci, hanem vegyes (piaci–közszolgálati–civil) formákban valósul meg.

Az UD Social Impact program keretében – a fejlesztés jellegétől függően – sor kerülhet koncepciók és prototípusok előkészítésére, pilot jellegű kipróbálására, valamint olyan projektek megalapozására, amelyek **társadalmi hatást** eredményeznek az egészségügy, az oktatás, a közösségfejlesztés vagy más közszolgálati területeken. A program célja, hogy ezen megoldások esetében is strukturált módon feltárja a hasznosítási és fenntarthatósági lehetőségeket, és előkészítse azok hosszabb távú működését.

Az ötletgeneráló programok kiválasztási szempontjai különösen az alábbiakra fókuszálnak:

- a megcélzott probléma vagy kihívás világos bemutatása;
- a lehetséges megoldási irányok ismertetése, többféle megközelítés figyelembevételével;
- a résztvevők motivációjának és elkötelezettségének bemutatása.

A kedvezményezettek legalább az alábbi támogatási elemekben részesülnek:

- a design thinking és co-creation módszertanok megismerése és alkalmazása;
- a projektszemlélet és alapvető projektmenedzsment-ismeretek elsajátítása;
- mentori támogatás;
- szellemi tulajdon-védelmi tanácsadás;
- szükség esetén ipari, klinikai vagy egyéb szakmai konzultációk igénybevétele.

3. A Keretprogram részei

Az **UD IMPACT Innovációs Keretprogram** egymásra épülő, eltérő fókuszú alprogramokból áll, amelyek a kutatási eredmények és ötletek **különböző érettségi szintjeihez igazodva** nyújtanak támogatást a hasznosítás előkészítéséhez. A Keretprogram jelenleg az alábbi hat programot foglalja magában.

A) UD IMPACT Discovery program

A Discovery program olyan projekteket támogat, amelyek célja a már meglévő kutatási eredményekhez kapcsolódó **innovációs és hasznosítási potenciál megalapozása és feltárása**, valamint – ahol indokolt – az **interdiszciplináris megközelítés erősítése** és új fejlesztési irányok azonosítása. A program keretében benyújtott projekteknek már a jelentkezés fázisában **világos elképzeléssel** kell rendelkezniük a fejlesztendő termékre, szolgáltatásra vagy eljárásra vonatkozóan, beleértve annak tervezett alkalmazási területét és várható hasznosítási irányát. A Discovery program az **alapkutatás és az alkalmazott kutatás közötti átmenetet** támogatja, elősegítve a tudományos eredményekben rejlő piaci és társadalmi hasznosítási lehetőségek felismerését és strukturált értékelését.

A Discovery programban megvalósuló projektek elsődleges célja a **kockázatok korai azonosítása és csökkentése**, valamint azoknak az információknak és validációs eredményeknek a megszerzése, amelyek megalapozzák a továbblépést a Proof of Concept program irányába. Ideális esetben a Discovery programban elért eredmények közvetlenül alkalmassá teszik a projektet a PoC-fázisban történő folytatásra. A projektek megvalósítása – a fejlesztési célokhoz igazodva – történhet **iparági szereplőkkel vagy akadémiai partnerekkel együttműködésben**, elősegítve ezzel a korai visszacsatolást és a hasznosítási szempontok érvényesülését.

B) UD IMPACT Proof of Concept program

A Proof of Concept (PoC) program a kutatási eredmények **célzott továbbfejlesztését és validálását** támogatja a piaci lehetőségek és a társadalmi hasznosság értékelése érdekében. A program azon kutatókat és kutatócsoportokat célozza meg, akik már konkrét elképzeléssel rendelkeznek a

fejlesztendő termék, szolgáltatás vagy eljárás vonatkozásában, és céljuk annak hasznosítása spin-off vállalkozás alapítása vagy külső hasznosító partnerrel történő együttműködés révén. A PoC program keretében olyan tevékenységek támogathatók, amelyek **közvetlenül a technológiai és üzleti kockázatok csökkentését** szolgálják, és ezáltal elősegítik, hogy a fejlesztés **vonzóbbá váljon potenciális licencia-hasznosítók és külső befektetők számára**, illetve alkalmassá váljon spin-off vállalkozásba történő kihelyezésre. A program fókuszában a technológiai megoldás **bizonyíthatósága, skálázhatósága és hasznosíthatósága** áll.

A PoC projektek megvalósítása – a fejlesztési célokhoz igazodva – történhet külső partnerekkel együttműködésben, ideértve iparági szereplőket és akadémiai partnereket is. A program kiemelt elvárása, hogy a projekt megvalósítása során **korai piaci visszajelzések** szülessenek: ennek megfelelően a projekt első mérföldkövének lezárásáig szükséges befektetői, potenciális vevői vagy hasznosítói visszajelzés beszerzése a fejlesztett technológiával kapcsolatban.

C) UD IMPACT Pathfinder program

A Pathfinder program a **fiatal kutatók** számára teremt lehetőséget arra, hogy piacorientált ötleteiket **korai fázisban validálják**, az azokhoz kapcsolódó alkalmazott kutatásokat lefolytassák, valamint az ötlet tesztelésén és továbbfejlesztésén keresztül feltárják annak **innovációs és hasznosítási potenciálját**. A program célja, hogy támogassa az ötletek strukturált érlelését, szükség esetén az **interdiszciplináris megközelítés megerősítését**, illetve új szakmai és alkalmazási szempontok bevonását. A Pathfinder program kiemelt hangsúlyt helyez a **vállalkozói és innovációs szemlélet fejlesztésére**, valamint a hasznosításhoz kapcsolódó kompetenciák – különösen a kutatás-fejlesztési és innovációs menedzsment területén – elmélyítésére. A résztvevők a program során olyan szakmai tevékenységekben vesznek részt, amelyek elősegítik a piacorientált gondolkodás és a későbbi hasznosítási lépések megértését.

A program megvalósításának feltétele, hogy a fiatal kutatók legalább egy iparági szakértővel együttműködjenek, és – lehetőség szerint – a program eredményeként jövőbeni közös kutatási vagy fejlesztési együttműködés megalapozására is sor kerüljön.

D) UD IMPACT stUDinnovate program

A stUDinnovate program a hallgatók **innovációs és vállalkozói szemléletének megalapozását** célozza, valamint alapvető ismereteket nyújt a start-up és innovációs ökoszisztéma működéséről. A program célja, hogy a hallgatók már tanulmányaik során megismerkedjenek az ötletből induló fejlesztési folyamatok logikájával, és képessé váljanak innovatív megoldásokban gondolkodni.

A program keretében a résztvevők áttekintést kapnak az **ötletfejlesztés fő lépéseiről és eszköztáráról**, ideértve a Design Thinking módszertant, a *proof of opportunity* jelentőségét, az egyszerű és gyors tervezési eszközöket, valamint a projektszemlélet és alapvető projektmenedzsment elemeit. A stUDinnovate program hangsúlya nem konkrét vállalkozások létrehozásán, hanem az innovációs gondolkodásmód és problémamegoldó szemlélet kialakításán van.

A stUDinnovate program két formában érhető el a hallgatók számára:

- **választható tantárgyként**, kreditpontért, amelynek keretében a hallgatók egy konkrét példán keresztül ismerik meg az ötletfejlesztés lépéseit;

- **extrakurrikuláris tevékenységként**, ahol mentorálással támogatva saját ötletük fejlesztésére nyílik lehetőség.

E) UD Social Impact program

Az **UD IMPACT Social Impact program** célja a **SHAPE-területekhez** (Social Sciences, Humanities and Arts for People and Economy) kapcsolódó kutatási és alkotói tevékenységek eredményeire épülő, kifejezetten **társadalmi problémákra reagáló ötletek** azonosítása és fejlesztésének előkészítése. A program fókuszában olyan megoldások állnak, amelyek nem elsősorban technológiai fejlesztésként, hanem új módszerek, szolgáltatások, beavatkozások vagy együttműködési modellek révén teremtenek társadalmi értéket. A program támogatja az ötletek hasznosítási és fenntarthatósági potenciáljának feltárását, valamint – a fejlesztés jellegétől függően – a kapcsolódó koncepciók és prototípusok előkészítését, kipróbálását és validálását. Ennek keretében sor kerülhet olyan projektek megalapozására, amelyek piaci vagy nem piaci formában (pl. egészségügyi, oktatási, közösségi vagy közszolgálati környezetben) járulnak hozzá társadalmi értékteremtéshez. A program küldetésének tekinti a társadalmi innovációs kezdeményezések több szempontú igazolását, valamint – ahol lehetséges – azok pilot jellegű kipróbálásának és későbbi bevezetésének előkészítését.

A Social Impact program megvalósításának alapvető eleme az **érintettek aktív bevonása** a tervezési és fejlesztési folyamatokba, az együttműködési keretek kialakítása, valamint a **közösségi tervezés**, a **design thinking** és a **co-creation** módszertanainak megismerése és alkalmazása.

A program két fő fókuszterületen keresztül valósul meg:

- **KezDEt**: a kutatási eredményekre épülő, a társadalom, a gazdaság és a környezet számára hasznos **új vagy továbbfejlesztett megoldások tervezése**, valamint nemzetközi társadalmi innovációs projektek előkészítése (pl. Horizon programokhoz való kapcsolódás).
- **MoDEllezés**: a kutatási eredmények felhasználásával létrejövő megoldások **kipróbálása és validálása**, amelyek piaci vagy nem piaci hasznosítás révén társadalmi értéket teremtenek, és hosszabb távon fenntartható működési modellre építhetők.

F) Idea to Life és további „Idea to ...” programcsokorba tartozó alprogramok

Az „Idea to ...” programcsokor az innovatív ötletekkel rendelkező hallgatók és fiatal kutatók számára teremt lehetőséget arra, hogy **ötleteiket strukturált keretek között fejlesszék**, és megtegyék az első lépéseket azok későbbi hasznosítása felé. A programcsokor célja a korai fázisú ötletek megalapozása, az innovációs gondolkodás erősítése, valamint a résztvevők felkészítése a Keretprogram további alprogramjaiban való részvételre.

Az Innovációs Ökoszisztéma Központ által meghirdetett, legfeljebb egy félévet felölelő Idea to Life ötletfejlesztési program elsősorban a **fenntarthatósági szempontból releváns** ötletek elméleti megalapozását és a hasznosításra irányuló **projekttervek kidolgozását** támogatja. A program keretében a résztvevők mentorálással támogatott, készségfejlesztő és szemléletformáló képzéseken vesznek részt, amelyek során eljutnak ötleteik validálására irányuló fejlesztési projektek előkészítéséig, valamint a lehetséges piaci vagy társadalmi hasznosítási irányok megtervezéséig.

Az „Idea to ...” programcsokor alprogramjai tematikus fókuszokkal járulnak hozzá ahhoz, hogy a korai fázisú ötletek **strukturált gondolkodáson és visszacsatoláson keresztül** váljanak alkalmassá a Discovery, Pathfinder vagy más innovációs alprogramokban történő továbblépésre.

Az **UD IMPACT Innovációs Keretprogram** hozzájárul a Debreceni Egyetem **harmadik missziós tevékenységének megerősítéséhez** azáltal, hogy új típusú, strukturált lehetőségeket teremt az egyetem és az ipar, valamint az egyetem és a város, illetve a tágabb társadalmi környezet közötti kapcsolatok fejlesztésére. A program elősegíti a **tudástranszfer új területekre történő kiterjesztését**, valamint támogatja a vállalkozói és innovációs gondolkodásmód, illetve az ehhez kapcsolódó ismeretek és kompetenciák elmélyítését az egyetemi közösség körében.

Az UD IMPACT keretében megvalósuló programok révén a Debreceni Egyetem olyan **nyitott, együttműködésen alapuló innovációs ökoszisztémát** épít, amely hosszú távon is hozzájárul a társadalmi jólét növeléséhez, a gazdasági versenyképesség erősítéséhez és az egyetem regionális, valamint nemzetközi szerepének további megerősítéséhez.

Az aktuális pályázati útmutatók és felhívások megtalálhatóak a <https://innovacio.unideb.hu/finanszirozasi-lehetosegek> weboldalon.

Kapcsolat

A programmal és a felhívásokkal kapcsolatban további információ az Innovációs Ökoszisztéma Központ munkatársainál érhető el.

E-mail: tto@unideb.hu